

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura powszechna wieku XX i XXI (Ćw. audytoryjne), PG_00141400						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2028/2029		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	3		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	6		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Historii Literatury Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Bartosz Dąbrowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z wiedzą o literaturze powszechnej XX i XXI wieku i zdobycie oraz doskonalenie praktycznej umiejętności analizy i interpretacji dzieł literackich.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student: • krytycznie analizuje i interpretuje dzieła literatury światowej XX i XXI wieku (K_U01, K_U03), • tworzy prace pisemne oraz przygotowuje wystąpienia ustne w zakresie szczegółowych zagadnień historii literatury światowej XX i XXI w. z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i różnych źródeł (K_U01, K_U03, K_U05), • omawiając dzieła literatury światowej XX i XXI w., uzasadnia tezy historycznoliterackie i trafnie osadza je w kontekście problemów epoki (estetycznych, ideowych, politycznych) (K_U01, K_U03).	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Student: • korzysta z tradycyjnych i nowoczesnych źródeł tekstów literackich i literaturoznawczych, odnoszących się do literatury światowej (K_U01), • poznając literaturę powszechną XX i XXI wieku, korzysta z publikacji z zakresu literaturoznawstwa; stosuje w praktyce wiedzę z zakresu teorii literatury (K_U01), • opracowuje zagadnienia dotyczące problemów historii literatury XX i XXI w. (K_U01, K_U03), • omawiając literaturę powszechną XX i XXI w., posługuje się pojęciami z zakresu wiedzy o literaturze (K_U01, K_U03), • samodzielnie i w zespołach przygotowuje i przedstawia rozwiązania problemów literaturoznawczych związanych z literaturą powszechną XX i XXI wieku (K_U01, K_U03), • krytycznie analizuje i interpretuje dzieła literatury światowej XX i XXI wieku (K_U01, K_U03),	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych
	[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Student: • zajmując się literaturą powszechną XX i XXI w., potrafi pracować samodzielnie, a także w grupie oraz kierować małym zespołem (K_K01), • identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z literaturą powszechną XX i XXI w. (K_K01), • ma świadomość wagi dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem literatury światowej XX i XXI w. oraz wpływu tego dziedzictwa na komunikację międzykulturową (K_K01), • poszerzając wiedzę na temat literatury XX i XXI w., uczestniczy w życiu kulturalnym korzystając z różnych mediów (K_K01).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK5] realizacja zadania problemowego [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_W02] Ma rozszerzoną wiedzę z historii literatury polskiej i powszechnej.	Student: - wymienia i charakteryzuje najważniejsze dzieła literatury powszechnej XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), - wymienia i charakteryzuje tendencje, nurty, gatunki literatury światowej; wymienia i definiuje najważniejsze pojęcia związane z etapami procesu historycznoliterackiego XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), - rozumie historyczne przemiany w literaturze światowej XX i XXI wieku i jej specyfikę oraz ewolucję formalną. Potrafi omówić znaczenie literatur narodowych w literaturze światowej XX i XXI wieku oraz ich recepcję na świecie (K_W01, K_W02), - potrafi wyodrębniać związki ideowo-artystyczne, łączące dzieło z kontekstem filozoficznym, literacko-estetycznym, politycznym i historycznym XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), - wskazuje zależności pomiędzy powstawaniem dzieł literackich a sytuacją historycznoliteracką w XX i XXI wieku; opisuje warunki powstania najważniejszych dzieł literatury światowej XX i XXI wieku (K_W01, K_W02), - identyfikuje styl dzieła literackiego, pisarza, epoki literackiej (K_W01, K_W02),	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPL3_W04] Ma rozszerzoną wiedzę o współczesnym życiu literackim i kulturalnym.	Student wymienia wybitnych twórców należących do poszczególnych literatur narodowych XX i XXI wieku; wymienia przedstawicieli istotnych dla tego przedziału czasowego szkół literackich, nurtów i tendencji stylistycznych (K_W01, K_W02),	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	Student potrafi posługiwać się podstawowymi metodami analizy i interpretacji literaturoznawczej w odniesieniu do zjawisk literatury światowej XX i XXI wieku (K_W01, K_W02).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
Treści przedmiotu	Problematyka ćwiczeń Zaznajomienie studentów z problematyką utworów, które uznaje się za kanon literatury światowej w XX. wieku. Dobór tekstów winien uzmysłowić dynamikę procesów historycznoliterackich, których efektem są strategie pisarskie praktykowane w XX i XXI wieku, oraz eksponować specyfikę kulturową poszczególnych literatur narodowych. Dialektyka unifikacji w ramach historycznego procesu i kulturowej różnicy winna prowadzić do rozpoznania funkcjonalnego charakteru dzieła literackiego. Treści merytoryczne obejmują problematykę wewnętrznych zależności, wpływów, szeroko pojętej relacyjności tekstów po-szczególnych literatur narodowych współtworząca mapę powszechnych procesów historycznoliterackich i wyznaczająca kategorię dzieł kanonicznych w obrębie światowej literatury.		

Wymagania wstępne i dodatkowe	Warunkiem uczestnictwa w zajęciach jest uzyskanie zaliczenia z literatury powszechnej XIX w. w semestrze bezpośrednio poprzedzającym realizację przedmiotu. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady. Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, wiedza na temat historii literatury polskiej i literatury powszechnej okresów poprzedzających omawianą w danym semestrze epokę literacką. W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Student otrzymuje zaliczenie z oceną na podstawie: • czynnego udziału w konwersatorium, systematycznego przygotowywania w formie ustnej i/ lub pisemnej zagadnień wskazanych przez Prowadzącego	51.0%	50.0%
	zaliczenie dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających	51.0%	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Każdorazowo na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu. A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć: A.1. wykorzystywana podczas zajęć T. M a n n, Czarodziejska góra, przeł. M. Kurecka i W. Wirpsza, Kraków 1985; M. P r o u s t, W poszukiwaniu straconego czasu, przeł. Tadeusz Boy-Żeleński, Warszawa 1993. T. 1; F. K a f k a, Zamek, przeł. K. Radziwiłł, K. Truchanowski, Warszawa 2002; J. J o y c e, Ulisses, przeł. M. Słomczyński, Warszawa 2000; S. B e c k e t t, Czekając na Godota, [w:] tegoż, Wybór dramatów, przekł. i oprac. A. Libera, BN II 241, Wrocław 1995; G. M a r q u e z, Sto lat samotności, przeł. G. Grudzińska, K. Wojciechowska, Warszawa 1994; J. L. B o r g e s, Opowiadania. przeł. Z. Chądzyńska, postł. R. Kalicki, Kraków 1978; G. G r a s s, Blaszyany bębenek. Przeł. S. Błaut. Gdańsk 1991. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta H. Kurzke, Tomasz Mann. Życie jako dzieło sztuki, przeł. Ewa Kowynia, Warszawa 2005; M. Kurecka, Czarodziej. Rzecz o Tomaszu Mannie, Kraków 1993; Tomasz Mann w oczach krytyki światowej, red. A. Rogalski, Warszawa 1975; Proust w oczach krytyki światowej, wyb. i red. J. Błoński, Warszawa 1970; J. Błoński, Widzieć jasno w zachwyceniu, Warszawa 1965; E. Naganowska, Telemach w labiryncie świata, Warszawa 1962 (Ulisses); Od Joyce'a do liberatury, red. K. Bazarnik, Kraków 2002; Nienasycenie. Filozofowie o Kafce, red. Łukasz Musiał i Arkadiusz Żychliński, Kraków 2011; E. Pavel, Franz Kafka. Koszmar rozumu, przeł. Irena Stąpor, Warszawa 2003; Libera, Wstęp, [w:] S. Beckett, Wybór dramatów, przekł. i oprac. A. Libera, BN II 241, Wrocław 1995; Libera, Godot i jego cień, Kraków 2009. [rozd. I, II, III]; D. Saldivar, Gabriel Garcia Marquez. Podróż do źródła, przeł. Agnieszka Biernacka, Warszawa 2001; Elbanowski, Od realizmu magicznego do ironii magicznej, Literatura na świecie 1983 nr 9; A.M. Pascual, Jorge Luis Borges, Człowiek i twórca, Warszawa 2006; Polskie pytania o Grassa, pod red. Marii Janion, Warszawa 1988. Gunther Grass i polski Don Kichot, pod red. Marii Janion, Gdańsk 1997.	

	Uzupełniająca lista lektur	B. Literatura uzupełniająca R.M. R i l k e, Elegie duinejskie, [w:] tegoż, Poezje, przeł. M. Jastrun, Kraków 1987; Th.S. E l i o t, Ziemia jałowa, przeł. Cz. Miłosz, [w:] tegoż, Wiersze i poematy, Kraków 1996; D. T h o m a s, Światło wybucha, gdzie brak słońca, A śmierć utraci swoją władzę, Nie idź łagodnie w tamtą dobrą noc, Ta siła, która przez zielony lont prze kwiaty, Fern Hill, [w:] tegoż, Wiersze wybrane, przeł. S. Barańczak, Kraków 1988; W.H. A u d e n, Na cześć skały wapiennej, Dziecko piątku, 1 września 1939, [w:] tegoż, 44 wiersze, przeł. Stanisław Barańczak, Kraków 1994. H.G. Gadamer, Mitopoetyckie odwrócenie w Elegiach duinejskich Rilkego, przeł. M.Łukaszewicz, Literatura na świecie 1979 nr 10; K. Kuczyńska-Koschany, Rycerz i śmierć. O Elegiach duinejskich Rainera Marii Rilkego, Gdańsk 2010; D. Prater, Dźwięczące szkło. Rainer Maria Rilke. Biografia, przeł. Dariusz Guzik, Kraków 2004; P. Ackroyd, T. S. Eliot, przeł. Krzysztof Mazurek, Kraków 1996. [rozd. Załamanie 1921-1922]; L. Gruszevska, Wizje i re-wizje w poezji T. S. Eliota, Wrocław 1996. P. C e l a n, Wiersze wybrane, przeł. S. Barańczak, Warszawa 1997; R. Felstiner, Paul Celan. Poeta, ocalony, Żyd, przeł. Maciej Tomal, Małgorzata Tomal, Kraków-Budapeszt 2010. [rozd. z części I m.in. Fuga po Auschwitz, Pieśń na puszczy i cz. II Mocując się z aniołami]; K. K a w a f i s, Ekdota poemata. [w:] tegoż, Wiersze zebrane, przeł. Z. Kubiak, Warszawa 1995; M. Yourcenar, Wprowadzenie w dzieło Konstadinosa Kawafisa, [w:] tejże, Czarny mózg Piranesiego, przeł. Jan Maria Kłoczowski i Krystyna Dolatowska, Gdańsk 2004; Z. Kubiak, Kawafis Aleksandryjczyk, Warszawa 1995; Ph. L a r k i n, 44 wiersze, przeł. S. Barańczak, Kraków 1998; Ph. L a r k i n, Zebrane, Wrocław 2008; G. B e n n, Wiersze statyczne, [w:] tegoż, Nigdy samotniej i inne wiersze, Wrocław 2011; S. Barańczak, Intensywność smutku. O poezji Philipa Larkina, [w:] Ph. L a r k i n, 44 wiersze, przeł. S. Barańczak, Kra-ków 1998; K. Krolow, Absolutny wiersz i Ja liryczne, przeł. Paweł Piszczatowski, Literatura na świecie 2006 nr 5-6.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Analiza i interpretacja wybranego tekstu poetyckiego. Analiza i interpretacja wybranego tekstu prozatorskiego.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.